

Draudze un GDPR

Jaunā Vispārīgo datu aizsardzības regula (angl. — *General Data Protection Regulation*) stāsies spēkā š.g. 25.maijā un paredz jaunus noteikumus fizisko personu datu iegūšanai, glabāšanai un apstrādei.

Regula attiecas uz visiem uzņēmumiem un organizācijām, kas apkalpo Eiropas Savienības pilsoņus, tātad arī uz Latvijas draudzēm. Kas darāms, lai mana draudze būtu gatava 25.maijam?

REGULAS BŪTĪBA

Vienkāršoti runājot, regulas galvenais mērķis ir uzlabot fizisko personu datu drošību un nodot kontroli pār šiem datiem pašu fizisko personu rokās. Līdz šim kontrole bijusi galvenokārt datu turētāju —uzņēmumu — rokās.

DATI DATORĀ UN UZ PAPIĀRA

Regulas noteikumi attiecas ne vien uz digitāliem datiem, bet visiem draudzei pieejamajiem, t.sk. papīrformātā (līgumi, CV, atskaites, u.c.). Lai noskaidrotu, kā regulas noteikumi attiecas uz manu draudzi, jākonsultējas ar juristiem. Tomēr vienkāršotam ieskatam piedāvājam darāmo darbu sarakstu, kas nodrošinās galveno noteikumu izpildi.

1. Mājaslapas sīkdatnes

Apmeklējot draudzes mājaslapu, lietotājam datorā tiek saglabātas sīkdatnes, kas palīdz uzlabot mājaslapas lietojamību (piem., atceroties, kuru valodu lietotājs izvēlējies). Obligātās sīkdatnes drīkst ielādēt bez lietotāja piekrišanas, tomēr par neobligātajām (piem., *Google Analytics* mājaslapas apmeklētības statistikas uzskaites sīkdatnēm) ir jāprasa atļauja. Tādēļ GDPR pieprasa iestrādāt mājaslapā iespēju piekrist/nepiekrist, kā arī pēc tam mainīt savu izvēli. LBDS mājaslapā ir redzams piemērs — josla lapas apakšpusē ar divām pogām, kā arī sadaļā “Privātuma politika” iespēja mainīt izvēli.

2. Tiesības tikt aizmirstam

GDPR paredz tiesības fiziskai personai lūgt apkopot draudzei visus tai pieejamos datus par viņu, kā arī tos pieprasīt dzēst — “tiesības tikt aizmirstam.” Tādēļ ieteicams iestrādāt mājaslapā anketu (piem., izmantojot bezmaksas *Google Forms* risinājumu), ar kuru veikt šādu datu pieprasījumu. LBDS piemērs: lbds.lv/gdpr-personas-datu-pieprasijums.

Draudzei 30 kalendāro dienu laikā ir jā sagatavo un jā nosūta pilnais datu apkopojums. Kopumā ieteikums atbrīvoties no visiem liekajiem datiem, jo tie var kļūt par potenciāli GDPR pārkāpumu.

3. Dokumentācija

GDPR sagaida, ka draudzei ir skaidrs, kāda veida dati ir tās īpašumā, kādiem nolūkiem tā tos izmanto un kā rīkosies, ja notiks datu noplūde. Tādēļ nepieciešams sagatavot vismaz divus dokumentus — privātuma politiku un plānu datu pārkāpuma ziņošanai.

Privātuma politika (angl. — *Privacy policy*) attiecas galvenokārt uz mājaslapu. Tajā jāuzskaita veidi, kādos tiek ievākti dati par lietotājiem un kādiem nolūkiem tie tiek izmantoti. LBDS piemērs: lbs.lv/privatuma-politika

Plāns datu pārkāpuma ziņošanai (angl. — *Data breach notification plan*) nosaka personu, kura draudzē atbild par datu drošību, kā arī rīcības plānu, kā rīkosies, ja tiks fiksēts datu pārkāpums, piem., uzlauzts serveris vai mājaslapa, vai no draudzes kancelejas nozagta dokumentu mape ar darbinieku sensitīvajiem datiem (kas tie ir, iespējams izlasīt internetā). Dokumentā jābūt atrunātiem galvenajiem punktiem — kā tiks informēta persona, kuras dati nozagti; kurš viņu informēs; kāds komunikācijas kanāls tiks izmantots informēšanai; utt. GDPR nosaka, ka 72 stundu laikā no pārkāpuma fiksēšanas brīža ir jāziņo par to uzraugošajai iestādei, kas Latvijā ir Datu Valsts inspekcija.

4. Vienmēr prasīt atļauju

Kopumā jāatceras pamatprincips — visos gadījumos, kad tiek ievākti fiziskas personas dati (elektroniski ziedojumi, aptaujas, jaunumu izsūtīšana e-pastā, utt.), ir jāprasa personas piekrišana.

PAPILDU JAUTĀJUMIEM

Saraksts sastādīts sadarbībā ar LBDS mājaslapas izstrādātāju — digitālās dizaina studijas *Graftik* vadītāju un Rīgas baptistu Vīlandes draudzes diakonu Marku Rožkalnu, kurš pieejams arī papildu jautājumiem, rakstot e-pastu uz markus@graftik.lv.